

Miljöprövningsdelegationen

Beslut

Datum
2021-11-10

Diarienummer
551-1863-2021
Anläggningsnummer
1780-1135

Warpnäs Gård AB
Teknikvägen 1
664 52 VÄLBERG

mathias@warpnas.se

Tillstånd till anläggning med djurhållning av gris, Karlstads kommun

Kod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 1.10 i
Verksamhet enligt 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250)

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Örebro län lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken Warpnäs Gård AB (bolaget), 556579-5977, tillstånd till anläggning med djurhållning av gris enligt det norra alternativet på fastigheten Warpnäs 1:2 i Karlstads kommun (se bilaga 1).

Tillståndet gäller för högst 1 200 platser för suggor och högst 5 000 platser för slaktsvin. Den tillståndsgivna verksamheten får genomföras i tre etapper:

- Etapp 1: Suggstall
- Etapp 2: Smågrisstall
- Etapp 3: Slaktsvinsstall

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad bolaget har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Hantering av organiska gödselmedel och fodermedel ska ske på sådant sätt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas och så att olägenheter inte uppkommer för närboende. Om eventuellt spill ändå uppstår ska detta tas om hand omedelbart.
3. Uppförande och placering av nya gödselbrunnar ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten.
4. Lagring av flytgödsel ska ske i behållare med fast eller flytande tak som minimerar ammoniakavgång samt förebygger och begränsar luktstörningar.

5. Markkartering ska göras minst en gång vart tionde år. En växtnärbalans avseende kväve och fosfor ska upprättas för verksamheten minst en gång vart tredje år.
6. Spridning av organiska gödselmedel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan grundad på aktuell markkartering, grödornas behov och aktuell gödselanalys.
7. Spridning av organiska gödselmedel får inte ske närmare vattentäkt än 50 m. Skyddszoner ska lämnas till vattendrag och vattenförande diken med hänsyn till markens lutning, minst en 20 m bred skyddszon ska dock undantas från gödselspridning. Vid spridning i direkt anslutning till vårbruket eller vid släpplangsspridning i växande gröda får dock avståndet till vattendrag och vattenförande dike minskas om spridningen kan utföras så att gödsel inte riskerar att hamna utanför åkern.
8. Vid spridning av organiska gödselmedel ska hänsyn tas till rådande och förväntade väderleksförhållanden, så att risken för näringsläckage och luktolägenheter begränsas. Spridningen ska ske under så få koncentrerade perioder som möjligt. Spridning av gödsel får inte ske dagen före och inte heller under midsommarhelgen. Under lördagar och söndagar samt övriga helgdagar får spridning ske endast undantagsvis och då inte närmare bostäder än 75 meter. Tidpunkt för spridning, mängd gödsel, skifte och typ av gröda ska journalföras.
9. Organiska gödselmedel ska myllas eller brukas ned snarast möjligt dock senast inom 12 timmar efter spridning, såvida inte spridning sker i växande gröda.
10. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallbyggnader samt spolvatten från rengöring av spridningsfordon ska samlas upp i tät behållare för omhändertagande.
11. Skriftliga avtal ska upprättas för hantering av stallgödsel som inte ska spridas på mark som bolaget äger eller arrenderar (egen spridningsareal). Den egna spridningsarealen samt den spridningsareal som de skriftliga avtalen omfattar ska minst motsvara det totala behovet av spridningsareal för den mängd stallgödsel som djurhållningen ger upphov till. Innan förändringar i spridningsarealen genom spridningsavtal, arrende, köp eller annat sker ska information lämnas till tillsynsmyndigheten.
12. Kemiska produkter och avfall ska förvaras och hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Ämnen som kan avdunsta ska förvaras så att risken för avdunstning minimeras. Förvaring ska ske så att sinsemellan reaktiva ämnen inte kan blandas.

2021-11-10

551-1863-2021

13. Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.
14. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Kontrollprogrammet ska möjliggöra en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Bolaget ska skicka in ett kontrollprogram för verksamheten till tillsynsmyndigheten inom tre månader från det att detta tillstånd har tagits i anspråk.
15. Om djurhållningen upphör på fastigheten ska detta meddelas i god tid till tillsynsmyndigheten.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende:

1. nya gödselbrunnars utformning och placering (villkor 3).
2. åtgärder för att begränsa luktstörning vid närliggande bostäder på grund av gödselspridning (villkor 9).

Anspråktagande

Tillståndet får tas i anspråk när det har vunnit laga kraft.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när tillståndet tas i anspråk.

Igångsättningstid

Den med tillståndet avsedda verksamheten enligt

- etapp 1 ska ha satts igång senast 4 år efter det att detta beslut vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet.
- etapp 2 ska ha satts igång senast 5 år efter det att detta beslut vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet.
- etapp 3 ska ha satts igång senast 10 år efter det att detta beslut vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när verksamheten sätts igång.

Kungörelsedelgivning

Kungörelse om detta beslut införs inom 10 dagar från datum för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Nya Wermlands Tidningen och Värmlands Folkblad. Beslutet hålls tillgängligt hos miljöförvaltningen i Karlstads kommun till och med den 15 december 2021.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Bolaget har lämnat in en ansökan om nyetablering av grisproduktion på fastighet Varpnäs 1:2 i Karlstads kommun. I dagsläget bedrivs olika typer av grisproduktionen på två andra gårdar och bolaget vill koncentrera produktionen.

Samråd

Enligt miljöbedömningsförordningen (2017:966) antas verksamheten medföra betydande miljöpåverkan. Samråd har skett med Länsstyrelsen i Värmland, Miljöförvaltningen Karlstads kommun och med de enskilda som har antagits bli särskilt berörda av verksamheten. Samråd har även skett med övriga statliga myndigheter, den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda. Samrådet har skett genom möte med myndigheter, annonsering i ortspressen, samt skriftlig information.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 9 mars 2021. Ansökan har kungjorts i ortstidningarna Nya Wermlands tidningen och Värmlands Folkblad samt på Länsstyrelsens webbplats och har remitterats till Länsstyrelsen i Värmland och Miljönämnden i Karlstads kommun. Yttranden har kommit in från Länsstyrelsen i Värmland och Miljönämnden i Karlstads kommun. Bolaget har fått tillfälle att bemöta yttrandena.

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning

Yrkanden

Bolaget yrkar om tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. 6 § miljöbalken för integrerad grisproduktion, omfattande 5 000 platser för slaktgrisar och 1 200 platser för suggor, på fastigheten Varpnäs 1:2 i Karlstads kommun.

Bolaget har efter utredning bedömt att en statusrapport inte behöver upprättas. Bolaget yrkar därför om undantag från kravet på statusrapport enligt 1 kap. 23 § Industriutsläppsförordningen (SFS 2013:250).

Bolaget bedömer att verksamhetens planerade vattenuttag inte omfattas av tillståndsplikt och hänvisar till dom från Svea hovrätt 2020-12-21 i mål nr M 1853-20.

Förslag till villkor

1. Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas och i huvudsaklig överensstämmelse med vad Bolaget angivit i ansökningshandlingarna.

2. För gödseln ska det finnas 10 månaders lagringskapacitet. Två gödselbrunnar å 3000 m ska uppföras i anslutning till stallarna. Satellitbrunnar kommer att uppföras allt eftersom djurtätheten och behovet ökar. Kompletteringen ska vara utförd senast när grisproduktionen är till fullo utbyggd.
3. Spridning får inte ske på snötäckt eller tjälad mark. Om annan utrustning än slangspredare används får gödseln inte spridas närmare än 10 m från öppna diken och vattendrag. Spridning får inte ske närmare vattentäkt än 50 m utan vederbörande fastighetsägares tillstånd.
4. Spridning av gödsel får inte ske dag före och inte heller under midsommarhelgen. Under lördagar, söndagar och övriga helgdagar får spridning endast ske undantagsvis och då inte närmare bostäder än 75 m. Tidpunkten för spridning ska anpassas till väder och vindförhållanden så att riskerna för luktstörningar minimeras.
5. Gödseln ska brukas ned snarast möjligt dock senast inom ett dygn efter att spridningen skett, såvida inte spridningen sker i växande gröda. Med växande gröda avses väl etablerad gröda för skörd, sådd i normal tid och med normal utsädesmängd.
6. Transport av gödsel ska ske så att spill på vägar undviks. Erforderlig rengöring av transportfordon ska ske i samband med påfyllning. Spolvatten ska samlas upp kan lämpligen spridas med övrig gödsel.
7. Förändringar i spridningsarealen genom spridningsavtal, arrende, köp eller annat ska anmälas till tillsynsmyndigheten.
8. Vid tillfälle då annan än Bolaget utför spridningen åligger det Bolaget att informera om gällande villkor enligt detta tillstånd.
9. Bolaget ska ha tillräckligt med spridningsareal (beräknat på 22 kg P/ha) tillgängligt, när den utökade produktionen så kräver.

Utöver de ovan föreslagna villkor gäller också spridningsregler för flytgödsel i känsligt område:

- 1 november - 28 februari: Spridningsförbud
- 1 mars - 31 juli: Spridning tillåtet, förutom på snötäckt, frusen eller översvämmad mark.
- 1 augusti - 31 oktober: Spridning tillåtet endast i växande gröda eller före höstsådd.

Bolagets beskrivning av verksamheten

Bolaget har ansökt om tillstånd till integrerad grisproduktion på fastigheten Varpnäs 1:2 i Karlstads kommun. Produktion kommer omfatta 5 000 platser för slaktgrisar och 1 200 platser för suggor. Tre nya stallar (suggstall, smågrisstall och slaktgrisstall) ska byggas i etapper under 10 år. Suggstallet med totalt 1 200 platser ska vara igång senast 4 år efter att beslutet vunnit laga kraft. Smågrisstallet med ca 16 000 – 17 000 smågrisar varje år ska vara igång senast 5 år efter att beslutet vunnit laga kraft. Slaktgrisstallet byggs med totalt 5 000 platser och ska vara igång senast 10 år efter att beslutet vunnit laga kraft.

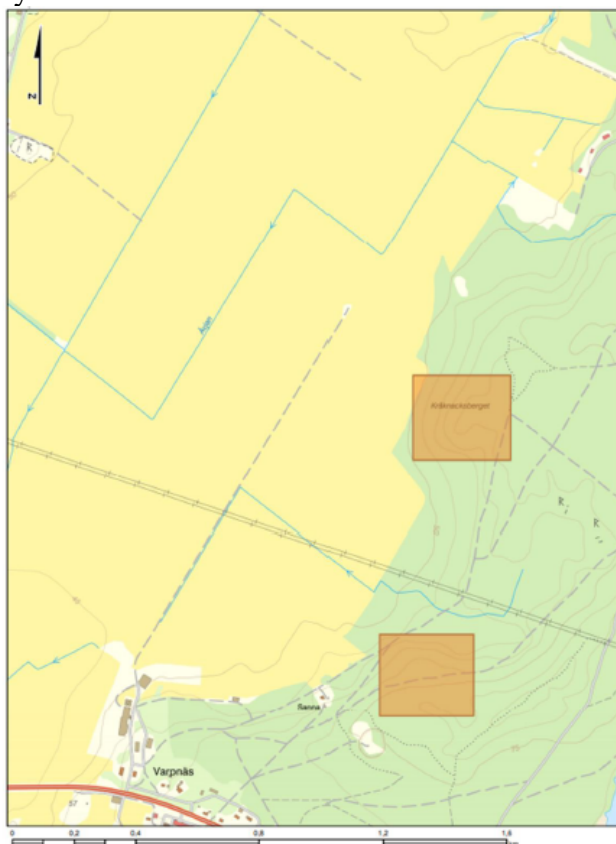
Vid fullt utbyggd produktion beräknas gödselmängderna uppgå till ca 25 000 m³ per år och det kommer att finnas lagringskapacitet för 10 månaders lagring. Två gödselbrunnar á 3 000 m³ ska uppföras vid stallarna och fyra nya satellitbrunnar ska uppföras på odlingsarealen. Satellitbrunnarna byggs i takt med att djurantalet i stallarna ökar och placeringen kommer att bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten. Bolaget planerar också att anlägga pumpledningar för att kunna pumpa gödseln från gödselbrunnarna till satellitbrunnarna. Detta gör att flytt av gödsel med lastbil minimeras.

Bolaget avser efter att stallen är byggda uppföra en biogasanläggning. Fram till att biogasanläggningen är i drift kommer bolaget installera en flispanna som värmekälla i stallarna.

Miljökonsekvensbeskrivning

Bolaget har i samband med ansökan upprättat en miljökonsekvensbeskrivning. Av denna framgår sammanfattningsvis följande:

För placering av nya stallar på fastigheten Varpnäs 1:2 har bolaget undersökt två alternativa förslag. Bolaget anser att det norra alternativet på Kråknacksberget (ca en kilometer nordost om Varpnäs gård) är det bästa alternativet för att bygga de nya stallarna.

Fastigheten Varpnäs 1:2 ligger i Vålberg ca 10 km väster om Karlstad. Området är ett utpräglat jordbrukslandskap med stora arealer jordbruksmark i närområdet. Grisproduktionen kommer genom vald placering att ligga väl avskärmad utan att riskera störa någon omgivande bebyggelse. Det finns inte några bostadshus inom 1 km från platsen. Del av fastigheten Varpnäs 1:2 ligger inom område för eventuell ny framtida järnväg för Vålbergsrakan enligt Karlstads kommuns översiktsplan.

Norr om det aktuella området ligger Mellerudstorps vattentäkt med skyddsområde. Vattendraget Ävjan som går runt om det aktuella området ingår i ett dikningsföretag. Ävjan bedöms ha måttlig ekologisk status. Om verksamheten bedrivs i enlighet med i ansökan föreslagna villkor bedömer bolaget att verksamheten inte kommer att försvåra att miljö kvalitetsnormen för vatten uppnås. Bolagets utsläpp bedöms inte på ett betydande sätt bidra till att en miljö kvalitetsnorm inte följs.

Årsvattenförbrukningen beräknas till 17 000 m³/år. Vatten till verksamheten kommer att tas ut från djupbore brunnar i anslutning till stallarna. I närheten finns en grundvattenförekomst, Sörmon - en sand- och grusförekomst med god kvantitet. Vid platsen för byggnation av stallarna på Kråknacksberget finns enligt SGU:s karta över grundvattenmagasin, ett grundvattenmagasin med en kapacitet på 25 – 125 l/s eller 2 000 – 10 000 m³/dygn. Bolagets bedömer att det finns gott om vatten i det aktuella området, både i grundvattenmagasin och i berggrunden.

Behovet av spridningsareal uppgår enligt stallbalansen till 1 091 ha. Gården avser att anpassa spridningsarealen efter gödselns fosforinnehåll, (max 22 kg fosfor per ha). Bolaget förfogar idag över ca 818 ha spridningsareal inom 2 mil. Eftersom det är en relativt lång tidshorisont innan gödselmängderna från gårdens verksamhet ökar är det idag inte möjligt att teckna nyttjanderättsavtal eller spridningsavtal innan tillgången på gödsel blir verklig och kan bedömas. Bolaget kan tänka sig att reglera detta genom ett villkor, ”Bolaget ska ha tillräckligt med spridningsareal (beräknat på 22 kg P/ha) tillgängligt, när den utökade produktionen så kräver”.

Produktionen orsakar utsläpp till luft, framförallt i form av ammoniak (NH₃). Förlusterna uppstår i stall, vid lagring och spridning av gödsel. För att minska risken för ammoniakavgång och luktolägenhet i samband med planerad verksamhet kommer bolaget vidta åtgärder som exempelvis att gödselrännor och utgödsling konstrueras så att luftrörelser i gödselrännan undviks.

Produktionen orsakar näringsläckage till grundvatten. Bolaget bedömer påverkan som liten, genom att anpassa spridningstidpunkter och nedmyllning och med en god spridningsteknik kommer bolaget minska spridningsförlusterna av näringsämnen. Spridning av gödsel sker uteslutande med släpslang och gödsel myllas ner direkt i anslutning till spridning. Gödselspridning sker totalt ca 15–30 dagar per år i samband med vår- och höstbruk.

Transporter kan ge upphov till störning i form av buller och påverka framkomligheten på vägnätet. Det totala antalet transporter beräknas till ca 200 st.

Yttranden

Miljönämnden Karlstads kommun

Förutom nedan sammanfattade synpunkter har miljönämnden inget att erinra mot att tillstånd beviljas.

Placering av satellitbrunnar på strategiska platser på odlingsarealen

Enligt ansökan kommer placering av fyra satellitbrunnar ute på odlingsarealen att ske i samråd med tillsynsmyndigheten. Miljönämnden anser det lämpligt med tanke på beaktande av risk för luktolägenheten för eventuella boende nära tilltänkt plats för respektive satellitbrunn.

Områdesbestämmelser för område vid Nors kyrka samt ras- och skredområde

Områdesbestämmelser för område vid Nors kyrka antogs av byggnadsnämnden 1999. Västra delen av åkermarken som hör till Varpnäs 1:2 omfattas av områdesbestämmelserna (bild 1) med beteckning n1 vilket betyder att marklov krävs för bland annat schaktning och fyllning.

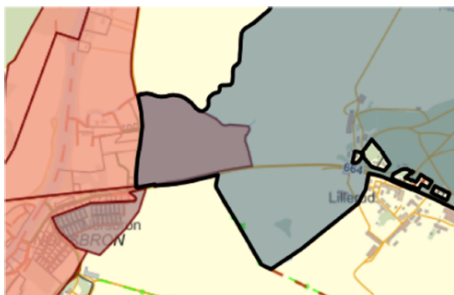

Bild 1. Västra delen av Varpnäs 1:2 ligger inom områdesbestämmelser för område vid Nors kyrka med beteckning n1.

Enligt ÖP 2012 ligger samma område inom ras- och skredområde (bild 2).

Bild 2. Ras- och skredområde enligt ÖP 2012.

Enligt ansökan finns ännu inga planerade platser för satellitbrunnar och miljönämnden vill därför lyfta ovanstående då det kan vara aktuellt att känna till vid val av plats för framtida satellitbrunn. En satellitbrunn borde

2021-11-10

551-1863-2021

rimligtvis kunna innebära att schaktning och fyllning behövs samt att en gödselbrunn skulle kunna innebära högre belastning på marken än tidigare.

Avlopp som betjänar personalutrymmen

Enligt ansökan kommer foderkökets avlopp tillsammans med det sanitära avloppsvattnet från personalutrymmen att samlas upp och behandlas tillsammans med flytgödseln. Det framgår inte av ansökan vilka flöden som detta handlar om, men med tanke på planerad grisproduktion och producerad mängd flytgödsel torde avloppsvattnet från personalutrymmen utgöra en liten del av den totala mängden flytgödsel som hanteras. Fram tills biogasanläggning står klar och är i drift vill miljöförvaltningen poängtera följande:

Grundregeln är att avloppsslam som används i jordbruket ska vara behandlat så att risken för smittspridning via slammet minimeras. Obehandlat slam får dock användas om det brukas ned inom ett dygn och användningen inte leder till olägenheter för närboende.

Enligt miljöbalken ska avloppsvatten renas så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. Miljönämndens bedömning är att avloppsvatten från personalutrymmen bör genomgå någon form av hygienisering innan det leds till flytgödselbrunn med tanke på risk för smittspridning. Alternativt att avloppsvattnet inte leds till flytgödselbrunn utan i stället tas omhand/renas separat i en för ändamålet tillståndspliktig enskild avloppsreningsanläggning. Enligt BAT 20 ska verksamheten också förebygga eller minimera risken för utsläpp av patogena organismer till mark och vatten i samband med spridning.

Äldre krav har funnits i kvalitetscertifieringssystem samt branschriktlinjer som inneburit att ohygieniserat toalettwater inte får ledas till gödselbrunn på grund av risk för smitta t.ex. salmonella eller kolibakterie. Liknande krav finns inom dagens kvalitetscertifiering beroende på val av certifieringsnivå. Miljönämnden anser det lämpligt att bolaget även kontrollerar val av avloppslösning för personalutrymmen mot eventuell kvalitetscertifiering då det kan ha betydelse för att klara mottagningskriterier hos slakteriet eller möjligheten att sprida gödseln på kvalitetscertifierade grödor.

Avsnitt 18 i miljökonsekvensbeskrivningen

Enligt avsnitt 18 i miljökonsekvensbeskrivningen uppges att det största utsläppet av lustgas kommer från mark som innehåller kväve men som är dåligt dränerade. Under avsnitt 18.1 uppges bolaget olika skyddsåtgärder som kommer vidtas för att minska bolagets utsläpp av klimatgaser. Då den brukade åkermarken för verksamheten utgörs av en stor areal anser miljönämnden det lämpligt att även ta fram skyddsåtgärder för att upprätthålla en väl-dränerad odlingsareal. Väl-dränerad odlingsareal minskar även risken för kväve- och fosforförluster vilket även bidrar till miljömålet ingen övergödning. Miljönämnden har remitterat ansökan till kommunens tillväxtcentrum och

VA-avdelning. Deras synpunkter följer nedan:

Vattenskyddsområden

På fastigheten Varpnäs 1:2 finns vattenskyddsområdet Sörmon, Härtsöga och Östra Sörmons vattenskyddsområde. Men de områden på fastigheten som omfattas av ansökan, berör inte vattenskyddsområdet enligt VA-avdelningens bedömning. Det finns också delar av anläggningen vars placering inte preciserats i ansökan, t ex satellitgödselbrunnar, men VA-avdelningen utgår från att även dessa placeras utanför vattenskyddsområdet.

Spridning av gödsel har markerats på ansökans bilaga 9a, Västra Kärra 2:3, som ligger inom Kattfjordens vattenskyddsområde. Aktiviteter på denna fastighet förutsätter VA-avdelningen sker i enlighet med de skyddsföreskrifter som råder för Kattfjordens vattenskyddsområde.

Vattenledningar i området

Grums tätort, Vålberg, Norsbron, Edsvalla samt delar av Segerstad försörjs med dricksvatten från ett antal vattenverk i området. Vattenverken binds ihop med hjälp av flera huvudvattenledningar. En sådan huvudvattenledning går i nordsydlig riktning på fastigheten Varpnäs 1:2.

I miljökonsekvensbeskrivningen finns två markerade alternativplaceringar av den ansökta anläggningen. Båda dessa placeringar ligger delvis över den nyss nämnda vattenledningen. Det norra av alternativen ligger huvudsakligen väster om ledningens placering. Det södra ligger huvudsakligen söder om ledningens placering. VA-avdelningen bifogar en kartbild med ledningarnas placering, där vattenledningen på kartbilden är blåmarkerad, se bild nedan.

Vattenlednings placering på fastigheten Varpnäs 1:2

För den aktuella vattenledningen har ledningshavaren Karlstad-Grums Vattenverksförbund ledningsrätt. Ledningsrätten innebär att Karlstad-Grums Vattenverksförbund har rätt att anlägga, bibehålla och förnya dricksvattenledning inom ett åtta meter brett område, alltså fyra meter på

2021-11-10

551-1863-2021

vardera sidan vattenledningen. Fastighetsägaren får bland annat inte uppföra byggnader eller andra anläggningar inom ledningsrättens område.

För att fastställa ledningarnas exakta lägen i terrängen, bör före byggnation utsättning av dessa vattenledningar beställas av Lantmäteriafdelningen, stadsbyggnadsförvaltningen, Karlstads kommun.

Om transporter i samband med byggnation av grisproduktionsanläggningen sker över vattenledningar, ska nödvändiga åtgärder vidtas så att ledningen inte skadas. Det gäller också tunga transporter till och från den ansökta verksamheten när den är i drift. För rådgivning i detta syfte, kontaktas VA-avdelningen, Karlstads kommun.

VA-avdelningens samlade bedömning

VA-avdelningen har ingenting att anföra mot den ansökta grisproduktionsanläggningen förutom att inga byggnader eller andra anläggningar får uppföras på den ovan beskrivna huvudvattenledningen. Dessutom måste hänsyn tas till vattenledningen vid transporter som belastar ledningen, både i anläggnings- och driftskedet.

Eventuell ny framtida järnväg

Planeringsavdelningen, Karlstads kommun har i tidigare remissrunda pekat på att lokaliseringen av den nya anläggningen för grisproduktion ligger mellan de två järnvägsreservaten för en eventuell framtida dragning av Vålbergsrakan. Om projektet Vålbergsrakan förverkligas så kommer ett av de två järnvägsreservaten att väljas.

Länsstyrelsen Värmland

Ställningstagande

Närheten till vattenskyddsområdet Mellerudstorp bör beaktas och skyddsåtgärder bör vidtas.

MKN-vatten bör beaktas främst med tanke på grundvattenförekomster och det närliggande vattendraget Ävjan.

Förslag till kontrollprogram bör upprättas och has i behåll under hela verksamhetstiden, inklusive byggfas.

Vid tillståndsgivning bör anläggningsarbetet beaktas, det bör till exempel inkludera försiktighetsmått för eventuella sprängningsarbeten.

2021-11-10

551-1863-2021

Bolaget anger i sin komplettering till miljöprövningsdelegationen daterad 30:e april 2021 att biogasanläggningen ej ska ingå i prövningen, därav bortser länsstyrelsen från den del av ansökan som berör biogas.

Motivering till ställningstagande

Vattenskyddsområdet Mellerudstorp är under utredning för nya föreskrifter, dessa är alltså inte fastställda ännu. I beaktande av detta bör gödsel- och kemikaliehantering samt avfall/farligt avfall hanteras extra varsamt så läckagerisken minimeras i så stor utsträckning som möjligt. Bolaget bör även vidta åtgärder för att minska risken för läkemedelsutsläpp i miljön, avseende framförallt på antibiotika. Risken för att verksamheten inte ska förorena vattentäkten bör vara en väsentlig del och skyddsåtgärder bör fastställas för att kunna möta kommande föreskrift för Mellerudstorp.

I miljökonsekvensbeskrivningen saknas det viktig information angående risken för näringsläckage från den planerade grisuppfödningens anläggningen, både till grundvattnet samt det närmaste vattendraget (Ävjan). Denna information behövs för att man ska kunna göra en bedömning av lämpligheten/tillåtligheten av den sökta verksamheten utifrån MKN vatten. De två alternativa platserna för byggnationen är belägna i ett avrinningsområde (ca. 44 673 km²) varifrån vatten dräneras till ett antal vattendrag, en sjö samt grundvatten. I miljökonsekvensbeskrivningen underskattas risken för näringsläckage från anläggningen till grund- samt ytvatten, det saknas även eventuella åtgärder som kan genomföras för att förbättra situationen. Marken omkring fastigheten är utpekad som nitrat- samt fosforkänslig och kombinationen med avvattningstågärden i Ävjan ökar risken för näringsläckage. Ävjan är redan hårt belastad och har en dålig näringsstatus (se den senaste bedömningen i VISS Ävjan - Vattendrag - VISS - VattenInformationssystem för Sverige (lansstyrelsen.se)) och den sökta verksamheten kommer att öka åtgärdsbehovet i vattendraget ytterligare för att kunna nå en god status.

Grisproduktion och hantering av en stor mängd flytgödsel (ca. 20 ton per år) på marker innebär alltid en risk för näringsläckage till grundvatten. Ett av de näringsämnen i flytgödsel som kan påverka dricksvattenkvaliteten är nitrat. Det finns dessutom en kvalitetsfaktor för grundvatten som måste kunna klaras av för att den kemiska statusen ska fortsätta vara god.

Ett aktuellt kontrollprogram bör finnas för verksamheten. Av kontrollprogrammet bör bland annat framgå mät- och beräkningsmetoder och utvärderingsmetoder för växtnäringsbalans med avseende på kväve och fosfor, beräkning av ammoniakavgång från gödselvårdsanläggningar och gödseln i stallarna.

Vid anläggningsarbeten kan det uppkomma olägenheter för närboende, exempelvis om det kommer att genomföras sprängningar. Detta bör beaktas då anläggningsarbeten är en förutsättning för att verksamheten ska kunna bedrivas

enligt ansökan och det är försvårar för tillsynsmyndigheten om försiktighetsmått för anläggningsarbetena inte är reglerat i tillståndet.

Bolagets bemötande av yttranden

Karlstads kommun

1. Placering av satellitbrunnar på strategiska platser på odlingsarealen

Enligt ansökan kommer placering av fyra satellitbrunnar ute på odlingsarealen att ske i samråd med tillsynsmyndigheten. Miljöförvaltningen anser att detta är lämpligt. Bolaget har inte några synpunkter på detta.

2. Områdesbestämmelser för område vid Nors kyrka samt ras- och skredområde

Miljöförvaltningen informerar om områdesbestämmelser för område vid Nors kyrka samt ras och skredområde. Bolaget tackar för informationen.

3. Avlopp som betjänar personalutrymmen

Miljöförvaltningen informerar om vad som gäller för avlopp som betjänar personalutrymmen. Bolaget tackar för informationen. Vid fullt utbyggd produktion beräknas flytgödselmängderna uppgå till ca 25 000 m³ per år. Avlopp från personalutrymmen kommer att utgöra en mycket liten andel i förhållande till detta. Som bolaget har beskrivit i MKB så kommer spridning av gödsel ske uteslutande med släpslang och gödsel myllas ner i direkt anslutning till spridning. Det vill säga, gödseln brukas ned inom ett dygn. När byggnationen av stallarna är färdig kommer bolaget att bygga en gårdsbaserad biogasanläggning i anslutning till stallarna.

4. Utsläpp av lustgas

Miljöförvaltningen anser att bolaget ska föreslå skyddsåtgärder för att upprätthålla en väl-dränerad odlingsareal.

Det är mycket angeläget för en lantbrukare och för företaget att erhålla bästa möjliga skördar. Bolaget genomför därför en fortlöpande egenkontroll av befintlig täckdikning och vid behov utförs underhållsåtgärder för att upprätthålla täckdikningens funktion. På åkermark där täckdikningen inte längre är i tillräckligt bra skick för att underhållsåtgärder ska kunna upprätthålla dess funktion, genomförs i stället i de flesta fall ny täckdikning eller om det bedöms möjligt, en kompletterande täckdikning för att återställa dess funktion.

Helt nyligen har täckdikning genomförts av den areal som tillhör Högvälta gård, en av gårdarna vars spridningsareal ingår ansökan.

5. Vattenskyddsområden

VA-avdelningen i Karlstads kommun anser att satellitgödselbrunnar ska placeras utanför vattenskyddsområdet. Placering av satellitgödselbrunnarna ske i samråd

med tillsynsmyndigheten, se punkten 1, och kommer inte att placeras inom vattenskyddsområdet.

6. Vattenledningar i området

VA-avdelningen informerar om att kommunens vattenledning gör över den aktuella fastigheten. Det förordade alternativet för anläggningen ligger huvudsakligen väster om ledningens placering. Bolaget får inte uppföra byggnader eller andra anläggningar inom ledningsrättens område, det vill säga fyra meter på vardera sidan vattenledningen. Bolaget kommer innan detaljprojekteringen av anläggningen att begära en utsättning för att fastställa ledningarnas exakta lägen i terrängen.

Länsstyrelsen Värmland

1. Närheten till vattenskyddsområdet Mellerudstorp bör beaktas och skyddsåtgärder bör vidtas.

I MKB har bolaget beskrivit närheten till Mellerudstorps vattentäkt med skyddsområde. Under samrådet har Karlstads kommun informerat om de nya bestämmelserna för dricksvattentäkten. Karlstads kommun anser att de nya bestämmelserna inte kommer att medföra något för bolaget, skyddsområdet kommer att expanderas norrut men den södra gränsen bibehålls.

2. MKN-vatten bör beaktas främst med tanke på grundvattenförekomster och det närliggande vattendraget Ävjan.

Bolaget har sedan lång tid bedrivit växtodling på fastigheten Varpnäs 1:2. Under denna tid har bolaget följt de regler som gäller för spridning av gödsel inom nitratkänsligt område vilket också beskrivits i MKB. Genom att bolaget bedriver en omsorgsfull växtodling med modern utrustning minskar risken för växtnäringsförluster. Bolaget arbetar aktivt för att förhindra förluster av näringsämnen genom att anpassa spridningstidpunkter och nedmyllning samt att vid lämpliga förhållanden sprida gödseln i växande gröda.

För den planerade verksamheten har bolaget sammanställt en växtnäringsbalans som redovisas i sin helhet i MKB. För att hålla en god produktion och samtidigt undvika förluster som belastar miljön är det angeläget att ha en bra balans mellan tillförd och bortförd växtnäring. Bolaget har också sammanställt en stallbalans för att anpassa spridningsarealen efter gödselns fosforinnehåll. Rapporten har redovisats i sin helhet i MKB. I MKB har bolaget också föreslagit flera åtgärder för att förhindra näringsläckage från den planerade verksamheten och har därför svårt att förstå varför Länsstyrelsen anser att verksamheten kommer att öka åtgärdsbehovet i vattendraget.

Om Länsstyrelsen med ”avvattningsåtgärden” avser det markavvattningsföretag som omfattar Ävjan så har det funnits sedan år 1913. Det är alltså inte någon ny åtgärd utan har pågått i över 100 år.

2021-11-10

551-1863-2021

3. Förslag till kontrollprogram bör upprättas och ha i behåll under hela verksamhetstiden, inklusive byggfas.

Den befintliga liksom den planerade verksamheten omfattas av årlig miljörapportering till Miljörapporteringsportalen. En sammanställning av spridda mängder stallgödsel, spridningstider samt ammoniakutsläpp från verksamheten lämnas i den årliga miljörapporten till tillsynsmyndigheten. Bolaget anser att det är tillräckligt för att kontrollera verksamhetens miljöbelastning.

4. Vid tillståndsgivning bör anläggningsarbetet beaktas, det bör till exempel inkludera försiktighetsmått för eventuella sprängningsarbeten.

Länsstyrelsen anser att det vid det planerade anläggningsarbetet kan det uppkomma olägenheter för närboende, exempelvis om det kommer att genomföras sprängningar. Av den anledningen anser Länsstyrelsen att försiktighetsmått för anläggningsarbetena ska regleras i tillståndet.

Platsen för den planerade anläggningen är väl avgränsad och det finns inte några bostadshus inom 1 km från platsen. Platsen avskärmas också av skog mot de bostadshus som finns 1 km bort. Bolaget avser inte att genomföra någon omfattande sprängning. Det kan eventuellt röra sig om att spränga för att få en plan yta för byggnationen. Enligt bolagets bedömning är försiktighetsmått för anläggningsarbetet överflödiga.

Motivering till beslutet

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolaget har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Miljöprövningsdelegationen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning uppfyller kraven och kan godkännas enligt 6 kap. miljöbalken.

Statusrapport

Verksamheten är enligt 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250), IUF, en industriutsläppsverksamhet. I samband med en tillståndsansökan krävs därmed en statusrapport som beskriver nuläget i mark och grundvatten. En statusrapport krävs dock inte om risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada inom ett sådant område.

Miljöprövningsdelegationen gör ingen annan bedömning än bolaget avseende risken för föroreningsskada och behovet av en statusrapport. Utredningen har visat att risken är liten för att den beskrivna industriutsläppsverksamheten medför föroreningsskada och därmed behöver inte en statusrapport upprättas.

Tillåtlighet

Industriutsläppsverksamheten

Bolagets verksamhet omfattas av Industriutsläppsförordningen. Av 1 kap. 13 § industriutsläppsförordningen följer att slutsatser om bästa tillgänglig teknik (Best Available Technique) ska användas som referens vid tillståndsprövning. Den 21 februari 2017 togs beslut av Europeiska kommissionen angående slutsatser om bästa tillgängliga teknik (BAT-slutsatser) för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris. BAT-slutsatserna gäller parallellt med tillståndsvillkoren.

BAT-slutsatserna för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris innehåller generella krav på bästa tillgängliga teknik gällande till exempel uppfödning av fjäderfä och gris, uppsamling och lagring av gödsel och spridning av gödsel. Det är inte ett krav att göra precis som BAT-slutsatserna, men man ska använda sådan teknik som uppnår likvärdig eller bättre miljöeffekt. Verksamhetsutövare ska redovisa i miljörapporten samt i en tillståndsansökan hur BAT-slutsatser uppfylls.

BAT-slutsatserna för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris innehåller även utsläppsvärden för ammoniak per djurplats, så kallade BAT-AEL. Dessa utsläppsvärden är strikta krav vilket innebär att de inte får överskridas. Verksamheter som omfattas av kravet har fyra år på sig att minska ner sina ammoniakutsläpp så att BAT-AEL värdet uppnås.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att bedrivas i enlighet med bästa tillgängliga teknik.

Tillståndets omfattning

Verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 § samt kod 1.10-i B i miljöprövningsförordningen (2013:251). Koden innebär tillståndsplikt för ”anläggning för djurhållning med

1. mer än 40 000 platser för fjäderfän
2. mer än 2 000 platser för växande grisar som är tyngre än 30 kilogram och avsedda för produktion, eller
3. mer än 750 platser för suggor”

Val av plats

Enligt 2 kap. 6 § första stycket miljöbalken ska för verksamhet som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde, väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Enligt 2 kap. 6 § andra stycket miljöbalken ska bestämmelserna

i 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden. Ett tillstånd får enligt 2 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser.

Verksamheten innebär ändrad markanvändning. Området ligger inom område som är riksintresse för det rörliga friluftslivet ”Vänern med öar och strandområden” enligt 4 kap. miljöbalken. Några andra intressen enligt 3 kap. 2-9 §§ miljöbalken berörs inte. Verksamheten bedöms inte påverka riksintresse för friluftsliv och bedöms gå att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av markresurserna. I området där stallbyggnaderna ska lokaliseras saknas detaljplan och områdesbestämmelser. För viss del av åkermarken som ska brukas finns områdesbestämmelser för området vid Nors kyrka som antogs 1999 vilket innebär att schaktning och fyllning kräver marklov.

Lokaliseringen av verksamheten till Varpnäs 1:2 i Karlstads kommun skulle få följande effekter för människors hälsa och miljön.

Verksamheten innebär en nyetablering av stall i området. Växtodlingen inom fastigheten har däremot bedrivits under lång tid. Avståndet till närboende är relativt stort och närboende bedöms inte störas av själva verksamheten vid stallarna. Verksamheten ger upphov till lukt från stallar och gödselspridning samt buller från transporter. Utsläpp till luft och vatten kan ske i samband med lagring och spridning av gödsel samt från hantering av bekämpningsmedel. Eventuella störningar av verksamheten bedöms vara acceptabla för närboende.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt 5 kap. 3 § miljöbalken ska myndigheter och kommuner ansvara för att miljö kvalitetsnormer följs.

Av 5 kap. 4 § miljöbalken framgår att verksamheter eller åtgärder inte får tillåtas som ger upphov till en sådan ökad förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller som har sådan betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljö kvalitetsnorm. Vid prövning för ett nytt tillstånd och vid omprövning av tillstånd ska de bestämmelser och villkor beslutas som behövs för att verksamheten inte ska medföra en sådan försämring eller ett sådant äventyr.

Enligt Vatteninformationssystem Sverige (VISS) bedöms närmaste vattenförekomst Ävjan ha måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Ävjan är bland annat påverkad av övergödning, där fosforbelastning från jordbruk bedömts ha en betydande påverkan. Länsstyrelsen i Värmland bedömer att den sökta verksamheten kommer att öka åtgärdsbehovet i Ävjan ytterligare för nå en god status.

Verksamheten ligger inom områden i Sverige som har identifierats som extra känsliga för växtnäringsläckage. För dessa områden finns längre gående

2021-11-10

551-1863-2021

bestämmelser än i övriga landet för att minska växtnäringsförlusterna från jordbruket. Bolaget har i ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen beskrivit vilka åtgärder som vidtas för att minska på näringsläckage, exempelvis när gödselspridning sker.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att under förutsättning att verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och att bolaget följer de regler som finns i Jordbruksverkets föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket (SJVFS 2004:62) kommer verksamheten inte försämra vattenmiljön på ett otillåtet sätt eller äventyra möjligheterna att uppnå den status som närmaste vattenförekomst ska ha enligt en miljökvalitetsnorm.

Miljömål

Verksamheten bedöms inte motverka möjligheten att uppnå de nationella miljömålen.

Villkor

Allmänna villkoret (villkor 1)

Villkoret syftar till att binda bolaget till vad som har uppgetts i ansökan och vad Bolaget i övrigt har åtagit sig i ärendet om inte annat framgår av tillståndet. Det innebär att bolagets åtaganden och utfästelser blir bindande även om de inte kan kopplas till något specifikt villkor.

Spill av gödsel och foder (villkor 2)

Spill av gödsel och foder kan innebära att det uppstår en påverkan på miljön eller människors hälsa och ska därför undvikas.

Nya gödselbrunnar (villkor 3)

För att undvika olägenhet för närboende samt risk för miljön villkorar Miljöprövningsdelegationen att uppförande och placering ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten.

Lagring av gödsel (villkor 4)

Lagringsbehållare ska täckas och påfyllning ska ske under täckningen för att bland annat förhindra utsläpp av ammoniak och minska risken för lukt.

Markartering och växtnäringsbalans (villkor 5-6)

För att minska risken för vattenförorening och minska belastningen av växtnäringsämnen anser Miljöprövningsdelegationen att gödselspridning ska anpassas efter spridningsarealernas jordartsförhållanden samt att spridning bör ske på sådant sätt att växtmaterial och mark kan utnyttja stallgödselns växtnäringsinnehåll på bästa sätt. En växtnäringsbalans visar hur mycket förluster av kväve, fosfor och kalium som verksamheten ger upphov till. Eftersom förhållandena i verksamheten förändras över tid och för att minimera förlusterna anser Miljöprövningsdelegationen att

växtnäringsbalansen bör aktualiseras inom tre års intervall.

Skyddsavstånd (villkor 7)

Villkoret syftar till att undvika påverkan på vattenkvaliteten i närliggande vattentäkter samt vattendrag. Bolaget har föreslagit ett skyddsavstånd på 10 meter till vattendrag och öppna diken vilket Miljöprövningsdelegationen anser vara ett generellt sett för kort avstånd. Avståndet kan dock minskas under de förutsättningar som föreskrivs i villkoret. Det finns även regler i Jordbruksverkets föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring (SJVFS 2004:62) om minsta avstånd till vattendrag eller sjö som gäller inom känsliga området och som bolaget har att hålla sig till.

Näringsläckage och lukt (villkor 8-9)

Vid gödselspridning finns risk för vattenförorening, ammoniakavgång och luktolägenhet. Verksamheten ligger inom ett så kallat känsligt område enligt Jordbruksverkets föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring (SJVFS 2004:62) vilket bland annat innebär att särskilda regler gäller för spridning av gödsel.

För att minimera ammoniakavgång och luktproblem som uppstår i samband med spridning, bör gödseln, utom vid spridning i växande gröda, brukas ned så snabbt som möjligt. Miljöprövningsdelegationen bedömer att nedbrukning inom 12 timmar är rimligt. Faktorer som väder, vind, spridningsteknik samt snabb nedbrukning av gödseln påverkar ammoniakavgången samt lukt. Journalföring syftar bland annat till att bolaget ska kunna visa upp för tillsynsmyndigheten att spridning av gödsel sker på miljömässigt korrekt sätt.

Tvättvatten (villkor 10)

Vatten som innehåller näringsämnen eller föroreningar kan ha en påverkan på yt- och grundvatten om det släpps ut i omgivningen. Sådant vatten ska därför samlas upp och lagras till dess lämpliga spridningsförhållanden råder.

Spridningsareal (villkor 11)

I Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring finns i 8 § generella bestämmelser om att spridningsarealen får högst motsvara i genomsnitt 22 kg totalfosfor per hektar och år under en femårsperiod. I och med att bolaget kommer utöka verksamheten succesivt är inte all spridningsareal säkerställd genom exempelvis arrendekontrakt. Bolaget har i ansökan angett att de kan tänka sig villkor kopplade till spridningsavtal. Bolaget villkoras därför villkor om att ha tillräcklig spridningsareal vid utökning.

Kemikalier (villkor 12-13)

Utsläpp till mark eller vatten av kemiska produkter och avfall kan medföra allvarliga konsekvenser för miljön och för människors hälsa. Det är viktigt att förvaring och hantering av kemiska produkter och avfall sker på ett betryggande

2021-11-10

551-1863-2021

sätt och i övrigt så att eventuellt spill och läckage kan samlas upp och omhändertas på ett miljömässigt lämpligt sätt.

Kontrollprogram (villkor 14)

Enligt förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll ska en verksamhetsutövare fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. Resultatet ska dokumenteras. En del i egenkontrollen är att ha ett kontrollprogram och Miljöprövningsdelegationen fastställer därför ett villkor för detta.

Av kontrollprogrammet bör bland annat framgå mät- och beräkningsmetoder och utvärderingsmetoder för växtnäringsbalans med avseende på kväve och fosfor, beräkning av ammoniakavgång från gödselvårdsanläggningar och gödseln i stallarna.

Upphörande av verksamhet (villkor 15)

Villkoret syftar till att säkerställa att verksamheten i det fall den avslutas inte kvarlämnar avfall eller föroreningar.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen får med stöd av 19 kap. 5 § första stycket 9 och 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåta åt tillsynsmyndigheten att fastställa villkor av mindre betydelse.

Miljöprövningsdelegationen överlåter åt tillsynsmyndigheten att vid behov fastställa villkor om åtgärder för att begränsa luktstörning vid närliggande bostäder pga. gödselspridning. Det går inte att förutsäga hur störande lukten kommer att bli. Därför måste tillsynsmyndigheten i en uppkommen situation bedöma om åtgärder eller begränsningar utöver vad som följer av villkoren i detta tillstånd måste vidtas. I och med att den exakta placeringen av gödselbrunnar inte är fastställd kan det finnas behov för tillsynsmyndigheten att villkora placering eller utformning för att undvika olägenhet för tex människor.

Mot bakgrund av ovanstående, och då villkoren kan anses vara av mindre betydelse, delegerar Miljöprövningsdelegationen till tillsynsmyndigheten att fastställa villkor inom dessa områden.

Övrigt

Länsstyrelsen i Värmland har i sitt yttrande angett att villkor för anläggningsarbeten ska beaktas vid tillståndsgivningen.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det inte behöver föreskrivas särskilda villkor kopplat till byggnationen av stallen med tanke på avståndet till närboende.

2021-11-10

551-1863-2021

Sammanfattande bedömning

Miljöprövningsdelegationen anser sammanfattningsvis att, om föreskrivna villkor iakttas, verksamheten går att förena med de allmänna hänsynsreglerna och målen i miljöbalken och med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Tillstånd kan därför lämnas till verksamheten.

Information

Detta tillstånd befriar inte bolaget från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

Hur man överklagar

Den som vill överklaga beslutet ska skriva till Länsstyrelsen i Örebro län. Ange vilket beslut som överklagas, till exempel genom att ange beslutets diarienummer. Skriv också vilken ändring i beslutet som begärs och varför det ska ändras.

Skrivelsen ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 15 december 2021**, annars kan överklagandet inte prövas.

Länsstyrelsen skickar överklagandet vidare till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt för prövning. Ytterligare upplysningar lämnas av Länsstyrelsen.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Örebro län. I beslutet har deltagit Björn Pettersson, ordförande och Jonas Georgsson, miljösakkunnig. Ärendet har beretts av Eva-Marie Jansson, miljöhandläggare.

Bilaga

1. Karta över plats för nya stall

Kopia

Länsstyrelsen Värmland; varmland@lansstyrelsen.se
Miljönämnden Karlstads kommun; miljofovaltningen@karlstad.se
Naturvårdsverket; registrator@naturvardsverket.se
Havs- och vattenmyndigheten; havochvatten@havochvatten.se
Jordbruksverket; jordbruksverket@jordbruksverket.se
Aktförvarare; Miljöförvaltningen, Karlstads kommun

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på:

www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Bilaga 1: Karta över plats för nya stall

